

'Udechoo 'Udustl'us Peter 'Uk'e Yánguz-i

Lizwifne lhelhdun keyoh whut'enne huzdli',
'enne Peter hadih 'ubulhni

1 ¹ Si Peter Sizi Gri 'en gha whel'a'-un usdli. Nohni Lizwifne dukeyoh whut'enne 'ahli inle'. 'Awet lhelhdun keyoh whut'enne sahli'. Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, 'ink'ez Bithynia cha. 'Et 'óh ho ndulcho whe 'atsulyaz huba nenáhtna. Yak'usda ba 'utahalyane 'aht'oh. Nohni nohts'o k'e 'isguz.

² Yak'usda neBá nus whudizulh-un ts'iyawh t'eeoninzun. 'Et huwa 'utahalyane 'aht'oh. Ndiz un'a nohba 'et 'úhooja, Ndoni Yak'usda ba 'udun nenóhniinla Sizi Gri ook'une' tiht'en ha, 'ink'ez buzkai' nohba nadílt'i' 'i be nohclubeshi ts'iyawh nohba gak suli'. Ye unzoo-i 'ink'ez Yak'usda ts'un be ts'ih'un 'aht'oh-i, 'i lhan'un te nohgha óokat.

Yak'uz ts'e neba 'et 'uzdla-un

³ Yak'usda, Sizi Gri neMoodihti ooBá, 'en uzdílhiti'. Hooncha whe negha te'nanzin whe nanehílhna'. 'Et huwa hoonzoo-un hukwa tse ts'úhole' huba' hoont'oh. Sizi Gri 'en yaidlane butoh dunadija. 'Et huwa wheni cha 'ilhiz ts'ukhutinalh-un hukwa tse ts'úhooli.

⁴ 'Andit 'awet neBá yut'i-i negha ítalelh-i, 'i cha wheni neba 'unt'oh. 'Aw oolhjut ait'oh. 'Aw ntsi' cha oole' ait'oh, 'ink'ez dutoodeh ait'oh. 'I 'uda' yak'uz ts'e nohba 'et whuzdla.

⁵ Nohni nohba 'alha 'uhoont'oh-un be Yak'usda ye ulhtus-i búghudli whe whéhudutijih-un huhootálhchulh. 'Et 'udek'ez dzin de, yak'uz ts'e 'et neba whuzdla-i, 'i ts'iyawh ts'et ha óotikulh 'et wheni lhaóodint'oh.

⁶ 'Et whe hoonáht'i'. 'Et hoonts'i 'andit 'atsulyaz wheni tilah lhelhdun whe dzoh nahzut-un, 'et whe nohóolhdzi.

⁷ 'Et whuz un'a whe nohba 'alha 'uhoont'oh-un, 'et nohba 'on nus hoonzoo tileh. Gold kwun 'i be 'uzoo' huyulhtsi, 'et whe soo ts'ih'un oozai za lhih, 'et hoonts'i 'i cha hooloh tileh. Nohba 'alha 'uhoont'oh-un gold anus whudízti' whe' hoont'oh. Whuz un'a za ndet dzin Sizi Gri nenalhts'et be hódiltsai de, 'et de bé nohba 'alha

'uhoont'oh-un huwa Sizi Gri nohba whudutálhti', 'ink'ez nohba hooncha tileh.

⁸ Sizi Gri 'aw lhuzih'en 'et hoonts'i ook'ehtsi'. 'Aw lhuzih'en 'et hoonts'i nohba 'alha' 'unt'oh. 'Ink'ez ndi be ts'uhoont'i-i ncha k'et 'aw 'uzdooni' ait'oh, 'ink'ez tube dizti' whe 'unt'oh. 'Et huwa hoonáht'i'.

⁹ 'Udek'ez dzin de nohba 'alha 'uhoont'oh 'et whe nohzul dutijih whe' hoont'oh.

¹⁰ Nduhne Yak'usda be nus hon'enne, 'enne ndi ye unzoo-i nohts'u hóolts'ulh-un, 'et huwun nus huhon'en. Ndi whézdujis-un, 'et huwun 'et soo ts'ih'un 'uk'enus huwa' hooli whe nahahootá'alh hukwa' hut'en.

¹¹ 'Oh da' Gri ooyughi buyudinda 'ink'ez 'uwhutanelh whutso, 'en bugha yalhduk nts'en'a la Gri dzoh nutizut, 'et hukw'elh'az ooba hooncha tune' tit'en-un 'uwhutanelh. 'Et nduhoont'oh-un nkede njan 'et nduwhutanelh, 'ink'ez nts'en'a 'uwhutanelh, ndunne nus hon'enne nahahootá'alh hukwa' hut'en.

¹² 'Ink'ez ndunne nus hoo'enne, 'enne Yak'usda whubunilhtan 'aw 'enne buba lhe'hoot'oh. 'Et k'us wheni za neba nus húhon'en. 'Et 'awet ndunne khuni unzoo-i be yalhdukne, 'enne Ndoni yak'uz ndus de hál'a'-un, 'en be nohodáni'. 'Ink'ez nduhoont'oh-un, lizasne, 'enne hoonts'i nahahootá'alh hukwa' huminzun.

Yak'usda neBá, 'en ook'un'a za 'uts'oot'e'

¹³ 'Et huwa noheni lhadáhle. Huwahli. 'Et whuz un'a ye unzoo-i nohts'u tihkulh, whula toh whuts'un ooka tse hóohli. Ndet dzin 'utinelh Sizi Gri nenalhts'et be hóodutaltsilh. 'Oh de whézdujis-un, 'et nohgha whútalts'ulh.

¹⁴ Ts'oodunne k'un'a 'uk'une' 'ut'enne oohle'. 'Aw niz de ha 'íht'en, Yak'usda t'enuzahzun, 'et huwa hoonts'i ts'unáht'i. 'Aw 'on 'un ndóht'en junih.

¹⁵ 'Et hoonts'i mbe la dutihjih ha nohka' dani'-un, 'en lubeshi ooghu hooloh, nohni cha ndaht'en-un la 'en ook'un'a za toohdilh.

¹⁶ Whuz un'a 'uk'e hóoguz whe njan ndutni, "Si lubeshi ooghu hooloh-un 'ust'oh. 'Et huwa nohni cha 'et dóht'e' huba' hoont'oh."

¹⁷ 'Ilhoghun tsinli whe nts'en'a la dats'it'en-un, neBá 'aw lhdítni whe neba nahutiye. 'Inka 'en ts'un za tenadahdli de, soo cho khaadli. 'En be nulhjut whe ndi yun k'ut 'oh whuya lhóhdilh.

¹⁸ 'Oh da' ndet la nohdusneke whunohodalh'e'-un, whulohkhun 'aw hoonli luhooloh inle'. Silver, gold nduwhi, 'i be iloh Yak'usda nanohoket. 'I ts'iyawh hooloh tileh 'et huwa.

¹⁹ 'Et hoonts'i Gri buz kai' dizti'-i, 'i be naneonket. 'En 'usbaiyaz 'aw hoonli-unyaz bulhodí'oh k'un'a 'unt'oh.

20 'Uda' ndi yun 'utilnelh, whutsoda' Yak'usda daóotanelh-un 'uda' t'ewhunínzun. 'Et njan 'udek'ez dzin nohba whuz'ai-un, Sizi Gri 'andit nohba ts'et ha hóolts'ut.

21 'En gha Yak'usda oot'a ninahtan. 'En 'uja yaidlane butoh dunaidilhti 'ink'ez ye dizti'-i, 'i cha yugha nín'ai. 'Et Yak'usda oot'a ninahtan, 'ink'ez ndet la hukwa tse hoohli-un, 'et Yak'usda 'en gha ts'iyawh whusaóotilts'ulh.

Khuni 'ilhiz 'unt'oh-i

22 Ndoni 'en be ndi khuni 'alha' 'unt'oh-i, 'i ook'une' 'aht'en, 'i be nohdzi 'aw lubeshi ooghu hooloh sulhtsi. Nohdzi ndulcho-i be ooba 'alha 'uhoont'ohne buk'ehtsi'. Nohdzi 'aw lhdutsun whe 'ilhoghun 'ahli whe soo cho lhk'e oohsi'.

23 Yak'usda ooghuni 'i be doo cha za nawhuzáhdli. Nedusneke gha 'ilhiz ts'ukhoona' ait'oh. Yak'usda ooghuni 'i be za 'ilhiz ts'ukhutinálh whe' hoont'oh.

24 'Et huwa ndi khuni njan ndutni,
 "Ts'iyanne 'ants'i tl'o le' hint'oh.
 Ndi tl'o 'atsulyaz 'unt'oh.
 'Ink'ez dune ye dizti'-i,
 'i oomai' le' 'unt'oh.
 Tl'o bisdai dugih 'ink'ez nakuk.

25 'Et hoontsi'i neMoodihti ooghuni 'ilhiz wheni 'et diz'ai."
 Ndi khuni 'i khuni unzoo-i be nohbulh yainduk, 'i 'unt'oh.

2 ¹ 'Et huwa 'uyoonne ts'un noheni untsi'-i, whuts'it be yálhduk-un, 'ink'ez duba na'ahdzoo'. 'Ink'ez 'uyoonne ghe oolhni, 'ink'ez khuni untsi'-i be yálhduk-un cha, 'et ts'iyawh 'ilhiz wheni whula doohtnih.
² 'Andit ts'oodunne whuzdline lilet 'i za hika dátni, nohni cha buk'un'a ndi khuni ts'ih'un 'unt'oh-i, 'i za ookwa daóohtni 'on nus ulhtus tihleh ha.
³ NeMoodihti daldzoo' la 'et nawhah'ai de, 'et de ndi khuni 'i za ookwa daóohtni.

Sizi Gri 'en 'utahayálhti-un, 'ink'ez wheni cha 'utaháltine 'uts'int'oh

⁴ Sizi 'en tse khuna-i ndult'oh. Lizwifne, 'enne lhane 'un hitizno le' huja. 'Et hoontsi'i Yak'usda 'utahayálhti-un 'ink'ez 'en tube dizti' whe 'unt'oh. 'En za oots'u tóohdilh.

⁵ 'Ink'ez nohni cha tse khuna-i, 'i k'un'a 'aht'oh. 'Et whuz un'a Ndoni 'en lugliz whucho nohni nohbé' whulneh. 'Ink'ez 'en be nohni Yak'usda ba lubretne 'aht'oh. 'Et whe ndai la Ndoni nohts'o hukwa' ninzun-un, 'et Sizi Gri 'en be ndai la Yak'usda ooba soo' yint'oh-i, 'i oogha ióhleh.

6 'Et huwa Yak'usda ooghuni ndutni whe 'uk'u nusguz,
 "Whunulh'en, nohni keyoh Zion whut'enne,
 'et koontl'at tse,

soo 'uk'enus ookwa dahotni-i 'et nédis'ai.^a

'En 'utahasti, 'ink'ez dizti' whe 'unt'oh, 'ink'ez mbene buba
 'alha' yint'ohne, 'aw yooya hoole' ait'oh."

7 'Et huwa mbene la nohba 'alha 'uhoont'ohne, nohba dizti' whe 'unt'oh.
 'Et hoontsi' mbene la hik'u nulhe'ust'enne, 'enne bughun njan ndutni,
 "Ndunne yoh 'uwuhulh'enne ndi tse 'un hidutl'uz le' huja,
 ndi koontl'at tse 'uk'enus ookwa dahotni-i sulil'."

8 'Ink'ez ooghuni ndutni,
 "Ndi tse 'i hit'az nunughalh

'ink'ez 'i be 'ahoolhyiz buba dzoh lhih."

Yak'usda ooghuni hik'u nulhe'ust'en, 'i gha nónuughalh. 'Et whuz un'a
 Yak'usda buba' hoonla.

9 'Et hoontsi' nohni dune 'ut'ahályane 'ahli. Yak'usda lerwe
 oolubretne 'ahli. Yak'usda ooch'e'ne 'aht'oh. Nohni oodune' 'unt'ohne
 'ahli. 'Onghohne, 'enne ts'ih'un un'a daldzoo' whe 'unt'oh, ts'iyawh
 budutáhnelh ha. 'Awhuz tsalhgus yo dulhtsi' whe 'anih nohdáni,
 oots'u toohdil ha. Oogha 'ít'en-i be hoot'en-i 'et 'uhoont'oh.

10 'Uda' Yak'usda oodune' lháhloh inle'. 'Et 'andit Yak'usda oodune'
 sahli'. 'Uda' 'aw bé nohgha te'whunizeh-i lhulhchulh inle'. 'Andit 'awet
 bé nohgha te'whunizeh-i nohghant'ai.

'Udun yun k'ut whut'enne toh ts'ih'un un'a yinka dólhtsi'

11 Nohni ook'esi'ne 'ahli, ookeyoh hoolohne k'un'a, 'atsulyaz za ndi
 yun k'ut dulhtsi. 'Et huwa nts'e nohyust'e whuts'u nint'i-un, whuyit
 ooh't'e', 'et hukwa nohts'u tédusdli.

12 'Udun yun k'ut whut'enne toh ts'ih'un un'a yinka dólhtsi'. 'Et sih
 nohch'az ditnine, 'enne hoontsi' tune' 'aht'en nohohútni, 'ink'ez 'ut'en
 unzoo-i 'ahla 'et honilh'en de, 'et de nkede Yak'usda whusanaja de,
 'et huwa 'on nus hoonzoo k'un'a hidutálhti'.

Nts'en'a la dune ne'hutit'en-un 'uk'e honguz-un, 'et ts'iyawh hukw'úne' ooh't'en

13 'Inka neMoodihti, 'en gha dune ne'hutit'en-un 'uk'e honguz-un, 'et
 ts'iyawh whuk'úne' ooh't'en. Dant'ohne dune hinli 'et hoontsi', buk'une'
 ooh't'en. Lerwe unli-un, soo 'udetso whudilhdzulh-un, ook'une' ooh't'en.

^a2:6 Sizi ndi tse 'i ndult'oh whe 'unt'oh.

- 14 K'us ndi yun moodihne, 'enne cha. Lerwe ba whel'a'ne 'uhint'oh. Keyoh huwunli k'unyisne lerwe ba bube' whutilhya-un 'Et hoonzoo-un 'uwhulh'enne, 'enne budutálhti'.
- 15 'Et whuz un'a Yak'usda hukwa' ninzun-un, ts'ih'un un'a ne'aht'en de, 'i be whusni be yalhdukne buze whudána'doh'alh.
- 16 Sizi gha lubeshi ch'a nasdilne 'aht'oh. 'Et hoonts'i 'et whut'anínahtan whe nohba 'ants'i hoonli whe lubeshi oolh'en junih! 'Et k'us Yak'usda be 'ulhnane k'un'a yinka dólhts'i'.
- 17 'Ink'ez ooba 'alha 'uhoont'ohne, ts'iyawh soo cho budólhti' 'ink'ez buk'eohtsi'. Yak'usda be noolhjut 'ink'ez lerwe 'en cha dólhti'.

**Nohni 'ulhnane nohmoodih bube núlhjut whe
butl'a' dudoolhyelh huba' hoont'oh**

- 18 'Ulhnane nohmoodih bube núlhjut whe butl'a' dudoolhyelh huba' hoont'oh. Unzoone 'ink'ez soo ne'ut'enne, 'enne za iloh buk'úne' ooh't'en. 'Aw ts'ih'un lhe'it'ohne, 'enne hoonts'i buk'úne' ooh't'en.
- 19 Ts'ih'un 'aht'oh 'et hoonts'i dzoh nunohohulhdeh de, 'ahoolhyiz Yak'usda ghu nuní nahzut-un huwa nohba 'ants'i hoonli whe dzoh nahdeh de, 'et Yak'usda ba hoonzoo whe' hoont'oh.
- 20 'Et huwa tank'us un'a 'ahja de 'et hukwa yanohahulhtsus de, t'ezahnih whe whúlhchoot de, di suba nohgha óokat? 'Et hoonzoo 'uwhulh'en 'ink'ez 'ants'i nohba hoonli whe hukw'elha dzoh nahzut de, 'et Yak'usda ba hoonzoo whe' 'uhoont'oh.
- 21 Njan 'et wheni nohka' whudani', Gri 'en cha neba dzoh nusúzut. 'En ook'un'a bune'úznoot'en ha whunénilhtan. 'Et huwa 'en za buts'un toodilh huba' hoont'oh.
- 22 'En 'aw lubeshi lhe'ilel,
'ink'ez 'aw whuts'it-i be yalhulhduk.
- 23 'Et khuni untsi-i be hiyulh yalhduk 'et hoonts'i 'aw khuni untsi' be buts'un k'ulhditnel. 'Oh da' dzoh nusúzut whe, 'et hoonts'i 'aw bubulh lhe'oonílhjoot. 'Et k'us mbe la soo ts'ih'un un'a nahiyilh-un, 'en yutl'a' dudilti.
- 24 Nelubeshi didutch'oh duyust'e be tulalhgus ts'ú yoozdla. 'Et huwa 'aw 'on 'un nelubeshi nemoodih oole' ait'oh. 'Et sih ts'ih'un un'a ts'ukhoona'. Ooka k'et 'et whe ts'iyawh soo ná'ts'ulya.
- 25 'Ants'i 'usbaiyaz ninta nilh'az-i le' 'aht'oh inle'. 'Et 'andit ndun 'usbai ghnli le' 'unt'oh-un 'ink'ez nezul ghúndli-un cha, Sizi 'en 'unt'oh, 'en ooghu nanahdil.

Ts'ekoo nohkike buba nyo 'udúoolhdzin

3¹ Nohni ts'ekoo ndiz un'a za nohkike buba nyo 'udúoolhdzin whe butl'a' dudoolhyelh. Whulohne Yak'usda ooghuni hik'ú nulhe'ust'en whe bu'atke, nts'en'a 'uhint'oh huwa tilah khuni yit hoonts'i dudeni náhondunoooleh.

² Dálhdzoo' la 'ink'ez Yak'usda enulhjut-un, 'et whuz un'a nohonilh'en de, 'et huwa la dudeni náhondunoooleh.

³ Yoo 'az ts'e daóoht'en la, whuz un'a za iloh. Nohtsigha' dalhdzun, k'us gold nédulhya, k'us khusulhya, k'us naih unzoo-i be dune 'ahli de, 'ohwhi ts'iyawh 'ants'i 'unt'oh.

⁴ 'Et hoonts'i nohdzi yo dáhoont'oh la, nohyo ts'e t'ewhudusnih 'ink'ez soo ne'aht'en, 'et 'i be soo nadaht'ih le' hoont'oh. 'Ohwhi Yak'usda oonalh whudízi' whe' hoont'oh.

⁵ Niz de haóodanzut ndunne ts'ekoo Yak'usda ooch'e'ne, 'enne Yak'usda t'aníhunantan whe 'enne cha soo cho soo nahudut'ih. Dukike butl'á' hududilya.

⁶ Whuz un'a za Sarah Abraham yuk'une' 'ust'en whe, “Smoodih” yulhni. Nohni cha ooyatse'ke 'ulhi 'aw whelhnulhjut whe 'ut'en unzoo-i 'ulh'en de, 'et de nohni cha Sarah k'un'a 'utiht'elh. 'Aw hoonli whelhnujut de.

Nohni dune noh'atke ts'ih'un un'a ne'boolh'en

⁷ Nohni cha dune noh'atke ts'ih'un un'a ne'boolh'en whe buzih dulhts'i, 'ink'ez ubudólhti'. Nálhtsayaz ne'boolh'en lhihíhtus whe' hint'oh 'et huwa. Ndi 'ilhiz be ts'ukhutinálh-i nohghant'ai nanúlht'oh be 'áht'oh 'et huwa. Ndúlhaht'oh de nohtenadudli-i Yak'usda 'aw yoozólhts'ai ait'oh.

K'unóohdzin junih

⁸ Njan 'udek'ez-un nohdutásnelh. Nohni ts'iyawh noheni 'ilho za oole'. Lgha te'nohdzin 'ink'ez ooba 'alha 'uhoont'ohne ts'iyawh lhk'e oohsi'. Lhts'un nohdzi oozoo' 'ink'ez soo cho lhts'ún k'eke oohle'.

⁹ 'Uyoonne nohts'un tank'us 'uhuninzun de, khun te k'unóohdzin junih. 'Uyoonne nohch'az yáhalhduk de, nohni khun buch'az yaóolhduk junih. K'us 'ants'i khuni unzoo-i be za bubulh yaóolhduk. T'eeonáhzun whuz un'a Yak'usda nohts'o húkwa' ninzun. 'Et de la Yak'usda yut'i-i, 'i nohghá holts'it.

¹⁰ Khuni 'uk'e honguz whe njan ndutni,
“Mbene la 'andit khuna-un hóont'i'ne

- 'ink'ez dzin totsuk ba hoonzoone,
 'et ndunt'ohne mbene la 'et whuz un'a hukwa' ninzunne,
 'enne hoontsi' túnulhe'hudoosnih,
 'ink'ez khuni whuts'it-i be yalhuhooldhduk.
 11 Hoontsi' tune' hut'en whuch'az náhooleyeh
 'ink'ez 'ut'en unzoo-i za 'uhoolh'en.
 Ts'ih'un un'a lhts'un 'uts'oot'e',
 'et za soo cho hukwa' hoot'en.
 12 'Et 'alha' neMoodihti mbene ts'ih'un 'unt'ohne,
 'ahoolhyiz bughunli.
 Hits'un tedudlih totsuk uboozilhts'ai.
 'Et hoontsi' mbene la lubeshi 'ulh'enne,
 'enne buch'az nal'ah."

**Ts'ih'un un'a 'aht'en hukw'elha dzoh nahzut de,
 'et 'uk'enus hoonzoo-un nohgha whútalts'ulh**

13 Ndet la hoonzoo hukw'un'a 'aht'oh de, 'et de mbe nohunduntálhdah?

14 'Et hoontsi' ts'ih'un un'a 'aht'en hukw'elha, huwa dzoh nahdzut de, 'et 'uk'enus hoonzoo-un nohgha whútalts'ulh. 'Ink'ez nohé' hoonulhjoot de whénoolhjut junih, k'us huwu ni oolhle' junih!

15 'Et hoontsi' Yak'usda neMoodihti, nohdzi be soo 'uk'enus dólhti'. 'Et whuz un'a mbe nohoodutalhkut ndet hukwa tse hoohli-un, 'et huwa 'ahoolhyiz khuni lhadóolhdzin. Ts'ih'un un'a bunulh'en 'ink'ez soo cho ne'bulh'en whe budóhni'.

16 'Et lubeshi nohghu hooloh de, 'et 'uyoonne hoontsi' k'un'a nohch'az yáhalhduk, 'et hoontsi' t'ehoninzun Gri, 'en be hoonzoo hukw'un'a whe ndi yun dúlhtsi, 'et sih hukwaya hoole'.

17 'Et Yak'usda, hukwa' ninzun de, 'ut'en unzoo-i huwa dzoh nahzut de, 'et nohba hoonzoo whe' hoont'oh. 'Et hoontsi' tank'us un'a 'aht'en-un huwa dzoh nahzut de, 'aw nohba lhe'hóozoo'.

Gri neba dzoh nusuzut-un, 'i be whuts'odul'eh

18 Gri 'en cha dich'oh 'ilhoh za nelubeshi k'elha dzoh nusuzut. 'En ts'ih'un 'unt'oh 'ink'ez wheni 'aw ts'ih'un lhe'ts'it'oh. Whuz un'a neba 'et ndúja whe Yak'usda ts'un néootalelh ha. Ooyust'e hizilghhi 'et hoontsi' Ndoni be ooyust'e nakhítina'.

19 'Ink'ez cha 'en be nts'e la nududehne 'ahudinla ts'e, whuz buts'un whinya 'ink'ez ndet whe buts'un hóolts'ulh-un huwun bubulh yailhduk.

20 Nduinne 'oh da' 'aw hik'ú nulhe'it'el inle'. 'Et 'oh da' Noah ts'i cho 'uyuleh whe Yak'usda ubulh dzoh nuzut, 'ink'ez bubailh'e'. 'Alhghoh lhk'udine, (8) 'aw 'enne za, too butighan whuch'az hudujih.

21 'Et ndiz whuz un'a huwa' t'ets'onanzin. 'Et njan too be' ts'ulya-un whézdujih dult'oh. 'Aw neyust'e tsun buna'ts'ulhde, whuz un'a iloh. 'Et k'us yak'usda ts'oodulhkut hoonzoo-un neyo ts'e oogha t'ets'oninzun-i whudo'a', 'et whuz un'a uzdujih. Sizi Gri dunadija-un, 'et huwa.

22 Yak'uz whe naja 'ink'ez 'andit Yak'usda yughu nailhni ts'e usda. 'Ink'ez ndunne lizasne, 'udedone, 'enne 'onghohne hiye óolhtus ha, 'enne cha, 'ink'ez ndunne hiye ulhtus-i 'ut'ine, 'enne ts'iyawh Sizi Gri hik'une' oot'en huba' 'ubínla.

4 ¹ 'Inka Gri, duyust'e 'i be neba dzoh nusuzut. 'Et huwa nohni cha noheni ulhtus oolh'e' ook'un'a nuni noohzut. Mbene dich'oh duyust'e be dzoh nudehne, ts'iyawh lubeshi 'onidulh-un 'etsul 'uhuja 'et huwa.

² 'Andit whuts'un ndi yun k'ut dutalts'ilh, 'aw 'uyoonne buk'un'a lubeshi ts'úlhts'unoost'i. 'Et k'us Yak'usda nets'o hukwa' ninzun hukw'un'a za ts'ukhoona' huba' hoont'oh.

³ Niz de haóodanzut whuts'un, soo 'uwuhldzoh 'udun yun k'ut whut'enne buk'un'a ne'zast'en. 'Ut'en dutsun-i 'uts'alh'en, neyust'e whuts'u nint'i, 'ink'ez nzoodil'bi be lhtoh 'uts'it'en, 'ink'ez 'ahoolhyiz ts'ekoo too' buznidulh whe taznutnai inle', 'ink'ez 'uk'eltsi neba 'alha' 'unt'oh-un 'et huwa wheni cha neba whuch'a oonijoot-un, ts'iyawh lhtoh eduts'ít'en.

⁴ Nduinne 'udun yun k'ut whut'enne t'ehonuszun ndet huwa 'etsul 'ahja. 'Aw 'on 'un zoodu'i bubulh lhé'tuzilh'el. 'Ink'ez 'aw 'on 'un lahoot'oh te bubulh nulhe'zaht'en. 'Et huwa hoontsi' k'un'a nohghu yahalhduk.

⁵ 'Et nahiyilh-un 'awet lhaduja. Mbene la yaidlane 'ink'ez khunane cha, hibut netidulh buba nahutiyeh ha. Dahit'en-un, 'et ts'iyawh hidutánelh.

⁶ 'Et huwa ndunne dahútitsah whutso 'enne khuni unzoo-i be bubulh yainduk. 'Et whe nts'en'a la khunane buba nahutiyeh, 'et whuz un'a za 'enne cha buba nahutiyeh. Yak'usda khuna-un, whuz un'a buyughi khutinalh.

Ne-e'ut'en be Yak'usda uzdólhti'

⁷ 'Awet ndi yun oolatos nilhdukw sulí'. 'Inka nohnich'oh duba whahtnih 'ink'ez 'ahoolhyiz khahdli. 'Et whe la soo ts'ih'un un'a tenadoohdli.

⁸ Soo 'uk'enus hooncha-un 'uhoont'oh. Tube cha lhk'e oohsi'. Nts'en'a dune tank'us nunóhulh'en whe nohundulhda de, 'et hoontsi' whutus buk'eoohsi' huba' hoont'oh.

⁹ Nohdzi hoont'i' whe dune nohyoh bez ts'e ts'u daóohzoo'.

¹⁰ 'Ilhone 'ahli ndi ndai la Ndoni nohgha ínin'ai-i, 'i be lhla ooh't'en. Ndi Yak'usda ye unzoo-i lhat-un lhelhts'un un'a nohghant'ai. 'Et whe 'uyoonne whe bula whuz un'a ooh't'en.

¹¹ Mbene dune yatilhdukne, 'enne Yak'usda khuni be yahoolhduk huba' hoont'oh. Mbene 'uyoonne dune ba ne'út'enne, ndai hiye ulhtus-i Yak'usda bugha ínin'ai be 'uyoonne la' hoot'en. 'Et huwa ts'iyanne Sizi Gri 'en be Yak'usda hidólhti'. Sizi Gri 'ilhez wheni 'ink'ez 'ilhez wheni, 'en 'on nus uzdólhti' 'ink'ez ooba' hoont'oh-un, ts'iyawh 'en ooch'e' 'uhoont'oh. 'Et ndo honeh.

Dzoh nuts'uzut-i, 'i be Yak'usda dóti'

¹² Ook'esi'ne 'uyoonne bugha dzoh nahzut-i, 'et whe óolhdzi, 'ants'i kwun k'un'a be dáhtni. Nohbulh 'et dúhooja de, khun te nohbulh 'et ndulhótasnel noohzin junih.

¹³ K'us ndai Gri whe dzoh nusuzut-un, whuz un'a za dzoh nahzut de, 'et de soo cho hóht'e!' 'Et whe Gri ye dizti'-i, 'i nohnalhts'et ha hóolts'ut de, 'et la tube cho whunólhni.

¹⁴ 'Et Gri unidulhne 'ahli huwa nohodilhtsi' de, 'et de soo 'uk'enus hoonzoo-un 'uda' nohbulh 'úhooja. Yak'usda ooyughi ye dizti'-i, 'i 'ilhez wheni nohbulh 'unt'oh 'et huwa. Ndunne, hich'az yalhduk, 'et hoots'i nohni dólhti' whuz un'a ooghu yalhduk.

¹⁵ Dudulh dune ughánne, k'us 'undunut'ihne, k'us tank'us 'it'elhne, k'us 'uyoonne 'ahoolhyiz dahóot'en buhútni, 'enne ts'iyawh 'et ndunt'ohne, khun te 'enne buk'un'a ne'óoh't'en junih. Doo ka si buk'un'a dzoh nohzut.

¹⁶ 'Et hoots'i ndun Gri oodune' unline 'ink'ez 'et huwa dzoh nuhúzut de, khun hukwaya hoole' junih! 'Et k'us njan huwa Yak'usda hidólhti'.

¹⁷ 'Awet neba whusahóolts'ut, wheni Yak'usda ooyoh tsinline, 'alghoh neba nahutiyeh. 'Et whenich'oh neba nahutiyeh de, 'et de ndunne Yak'usda ooghuni unzoo-i daja ni hukwa lhe'nízunne, 'enne dahóoneh suba?

¹⁸ 'Ink'ez njan ndutni,

“Ts'ih'un un'a 'unt'ohne buba howa whulna' whe hudutijih de,
Ndunne Yak'usda lhodólhti'ne
'ink'ez lubeshi 'ulh'enne,
'enne dahútinelh nahzun?”

¹⁹ 'Et de mbene la Yak'usda hik'úne' 'ut'enne hukwa dzoh nuhudeh de, 'ut'en unzoo-i 'uhoolh'en. 'Et whuz un'a Yak'usda hiye khuna-i buba ghole'. 'En 'uja ts'iyaitsuk 'inla 'ink'ez 'aw nela dootnih ait'oh.

**Nohni dune tso whudilhduzhne,
Yak'usda be 'usbaine bughahli**

5 ¹ Nohni Yak'usda ba 'ilhunaoodulhne, mbene nohtoh 'utso whudilhduzhne, si cha nohbulh 'ilhoghun 'ust'oh. 'Ink'ez Gri, 'en dzoh nusuzut da', si cha 'et hoos'en. 'Ink'ez ndi ye diziti'-i 'awet nilhdukw nenalhts'et ha ootilts'ulh, 'et huwa si cha sulh 'uwhutanelh. 'Et huwa khuni ulhtus-i be nohtso hukwa 'udusni.

² Yak'usda be 'usbaine butoh dúlhts'i, 'enne buba 'usbai ghundline oohle'. 'Uyoonne nanóhonuyoot 'et huwa 'et dóht'en junih. Nohnich'oh hukwa' nahzun huwa bughohle'. Nohba k'elha whutaleh noohzin junih, nohnich'oh hoonáht'i' huwa ooht'en.

³ Nohtl'ályanne bumoodih cho oohle' junih. Ndunne 'iloh nuyehne, 'enne bunalh ts'ih'un un'a ooht'en, 'et de la 'enne cha nohk'un'a 'uhoot'e'.

⁴ 'Ink'ez ndun Sizi Gri 'usbai ghundline butso whudilhduzh-un, ndet la nenalhts'et haínya de, 'et de ndi whudíziti'-un be 'indindi-i, 'aw gak oodle' ait'oh, 'et nohgha óotalts'ulh.

Yak'usda ootl'a' dudulhye 'ink'ez netsudule ooch'az dahtni

⁵ 'Et whuz un'a za nohni niyilhne mbene yoo 'un udohne, 'enne butl'a' dudoolhyelh. 'Alha' nohni cha ts'iyawh whuz un'a lhtl'a' dudoolhyelh. Be yo úzdudildzun-i, 'ants'i naih k'un'a bé dolhts'i'. 'Uk'e honguz whe njan ndutni,

“Ndunne 'ududílti'ne,

'enne Yak'usda buch'az ditni.

'Et hoonts'i mbene la yo údudildzunne,

'enne ye unzoo-i bugha yú'aih.”

⁶ 'Et huwa Yak'usda soo cho oobut yo 'údudulhdzun. 'Et de la whusahóolts'ut de nohdólhti'.

⁷ Ndet huwu ni 'ahli-un, ts'iyawh Yak'usda ootl'a wháhle. 'Ahoohlyiz nohghunli 'et huwa.

⁸ Duba whahtnih 'ink'ez soo cho huwahli! Netsudule, nohch'az ditni-un, ndi khuna-iti, lion ts'utni, 'i k'un'a nohtunudúlghe. Ninta' butalh'elhne, 'enne bukunúta.

⁹ Yak'usda oot'a nínóhtan whe ndun ooch'az dohtni. T'eeonáhzun ndet la dzoh nahdeh, ndi yun k'ut ndulcho whe ooba 'alha' yint'ohne, 'enne cha whuz un'a za dzoh nuhudeh.

¹⁰ 'Et Yak'usda, ye unzoo-i, 'i ts'iyawh yulh 'únt'oh, 'i gha Gri Sizi neba daja la-un, 'et huwa 'uzdutijih ha neka' dani'. 'Et huwa 'ilhiz

wheni yak'uz whudziti' ts'e uzdualts'ilh. 'Et hoonts'i 'atsulyaz dzoh nutihdoh. 'Et hukw'elh'az dich'oh soo cho lhanóhdutileh. Ulhtus nóhtilhtselh 'ink'ez yoh ook'u whuz'ai-i k'un'a 'aw nahóhtnah ait'oh nohtilhtselh.

11 Yak'usda 'en ts'un ye dizti'-i 'ink'ez ye ulhtus-i, ts'iyawh ooch'e' 'unt'oh. 'I 'ilhiz wheni 'ink'ez 'ilhiz wheni, 'et ndo honeh.

Ts'iyawh nohdzi unzoo-un nohbulh 'uhot'e'

12 'Et neulhutsin, Silvanus, 'en oot'a níwhunintan-un unli, daja nohdasni'-un, 'en sba 'uk'u néyuzguz. Khuniti be ndi Yak'usda ye unzoo-i, ts'iyawh huwun nohdásni'. 'I be núdulhya, 'ink'ez 'i soo ts'ih'un un'a 'alha' 'unt'oh.

13 'Et keyoh Babylon, ndun ts'eke 'en cha nohbulh 'utahálti-un 'unt'oh, 'en cha hadih nohúlhni. Mark sye' 'en cha hadih nohúlhni.

14 Lhk'ehtsi'-i be nalhadahts'oos, 'i be hadih lhudahtni. Mbene Sizi Gri yulh 'unt'ohne, nohni ts'iyawh nohdzi unzoo-un nohbulh 'uhot'e'. 'Et ndo honeh.